

Rodoma versija 1 iš 2
12:14:25 Jun 15, 2012

Sąrašas Archivas Pagalba

Nuorodos | kitus puslapius, įvedimo formos ir paieškos laukeliai gali neveikti. Url: http://www.culture.lt/lmenas/?st_id=19746 laikas: 12:14:25 Jun 15, 2012 [[paslėpti](#)]

Literatūra ir Menas

Search

Lietuvos rašytojų sąjungos savaitraštis „Literatūra ir menas“

2012-05-18 nr. 3380

| Spausdinti | Archivas | Redakcija |

VIRŠELIAI

- ISMO OLAVI HYVÄRINEN 29
- MARIUS JONUTIS 3
- ISROILDŽONAS BAROTI ir DANIELIUS RUSYS 2
- ADOMAS DANUSEVIČIUS 1

KULTŪROS ŽEMĖLAPIS

- PARODOS 1
- VAKARAI
- REKLAMA

VIENAS EILĖRAŠTIS

- ILŽĖ BUTKUTĖ. Sapnavietės 45

REDAKCIJOS SKILTIS

- GYTIS NORVILAS. Putojantys sodų ledkalniai 5
- TRUMPA KRONIKA
- Nepamirškite užsiprenumeruoti!

POLEMIKA

- JUOZAPAS KAZIMIERAS VALAITIS. Audros debesys giedrame danguje 17

LITERATŪRA

- AKVILĖ ŠIMĖNIENĖ. Naujo žanro paieškos: Miguelio de Unamuno rimonas 7

KNYGOS

- JUSTINA KATKEVIČIŪTĖ. Viliojanti kaip medus 2
- Bibliografijos ir knygotyros centras

DAILĖ

Efemeriški ryšio tinklai ir neatpažinti tapybos objektai

Suomių menininko Ismo Olavi Hyvärineno tapybos paroda „Kita egzistencija“

REMIGIJUS VENCKUS

[skaityti komentarus]

Ismo Olavi Hyvärinen „Tylos laukimas V“

Projektas „Menas senuosiuose Lietuvos dvaruose“ iki birželio 12 d. kviečia aplankyti suomių tapytojo Ismo Olavi Hyvärineno parodą Kauno ryšių istorijos muziejuje (Rotušės aikštė 19). Kaip ir ankstesnėse projekto parodose, šįkart svarbu ne tik tai, kas eksponuojama, bet ir kur vyksta paroda. Šaunu, kad projekto ekspozicijos atveda žiūrovą į unikalias, laiko paženklintas Lietuvos miestų ir miestelių erdves kartais ir visai netyčia – jei neketinai specialiai aplankyti seno dvaro, pilies ar muziejaus, akstinu tampa įdomi užsienio menininko ar gerai žinomo Lietuvos kūrėjo darbų paroda...

Muziejus įsikūręs istorinėje Kauno senamiesčio dalyje. Jo pastatai, kaip ir Kauno Rotušė, mena dar XVI amžių. Kadaisė čia buvo svirnai grūdams laikyti, vėliau, XIX a. juose įkurta arklių pašto stotis, o XX a. pradžioje šiame statinių komplekse veikė pirmasis miesto muziejus. Įdomu – muziejaus teritorijoje atliekant archeologinius kasinėjimus, buvo rasta XVI a. pabaigos bronzos lydymo krosnies pakura, liudijanti, kad anuomet čia buvo lydomi Kauno varpai.

Ryšių istorijos muziejaus ekspozicija gerai iliustruoja ryšio priemonių raidą ir milžinišką technologinį šiuolaikinės visuomenės šuolį – nuo XVI a. Lietuvoje laiškus ir siuntas gabenusių žygūnų iki optinio telegrafo, telefono linijų, pirmųjų telefono stočių... Įdomu pasižvalgyti ir po XX a. antrosios pusės ryšio priemones ir išradimus. Štai 1991 m. į Lietuvos technikos istoriją įėjo kaip metai, kai tarp Vilniaus ir Kauno nutiestas pirmasis šalyje šviesolaidinis kabelis, davęs pradžią greitaeigėms šiuolaikinėms elektroninėms sistemoms. Tikra egzotika ir pirmosios elektroninio skaičiavimo mašinos – lietuviškosios muziejuje puikuoja

Kultūros kalendorius
nuo 2012 m. Birželio

P	A	T	K	P	Š	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					
						1
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Nuorodos:
Kultūros vartai, Literatūra ir menas, Nemunas, Poezijos Didžioji Kunigaikštystė, Kultūropolis.lt

DAILĖ

- REMIGIJUS VENCKUS. Efemeriški ryšio tinklai ir neatpažinti tapybos objektai 1

TEATRAS

- Cezario Grauzinio de Sadas juokauja ir filosofuoja tol, kol sunaikina pats save
- Lietuvių autoriai LNNT scenoje

KINAS

- JÜRATĖ VIŠOCKAITĖ. Juodasis narcizas 1

TV: ŽIŪRIM, KĄ TURIM

- Sidabrinių gervių klyksmai 22

MUZIKA

- SIGITAS MICKIS. „...ką paskaitei... ką išgirdai...“ 9

CHRONO

- EDWIN BENDYK. Vogta ir sotina, ir moko 5

PROZA

- VYTAS DRUNIS. Rudžių gauja

POEZIJA

- ARTŪRAS GENYS 2

VERTIMAI

- MAREK HŁASKO. Laiškas 1

25 PUSLAPIS

- GEDIMINAS KUKTA. Tikros istorijos iš Atlantidos 6

AKTYVIOS**JUNGTYS**

- TOMAS TAŠKAUSKAS. Nesuprastosios literatūrinės Vilniaus slinktys 22

IN MEMORIAM

- TOMAS ARŪNAS RUDOKAS 1966 04 08 – 2012 05 14 7
- ANTANAS ŠIMKUS. In memoriam Tomui Arūnui 2

POEZIJOS PAVASARIS

pakrikštytos skambiais vardais – pavyzdžiui, „Rūta 110“ (Vilniaus „Sigmos“ produkcija).

Unikaliame muziejuje pristatomas suomių menininkas gimė 1962 m. Outokumpu mieste (Suomija). Baigęs fotografijos mokslus, tapyba susidomėjo kiek vėliau. Kaip liudija jo kūrybinė biografija, parodose dalyvauja jau daugiau kaip ketelį dešimtmečių, yra Suomijos tapytojų sąjungos narys.

Beveik abstrakčiose Ismo Olavi Hyvärineno drobėse karaliauja poetiška nykimo nuotaika. Tirpstančios formos čia gerokai nutolusios nuo tikrovės, tačiau kartu kupinos egzistencinės įtampos. Regimo ir numanomo pasaulio dviprasmybę suomių menininko kūriniuose vadinčiau ir savotišku daiktų nušvitimu – juk jie čia ne visai išnyksta, o pasirodo mums tarsi kitoje dimensijoje. Tą liudija ir parodos pavadinimas... Menininkas neįvardija daiktų ir tikrovės objektų, nekuria jų atvaizdų. Jis tik paklaidina žiūrovą šviesos ir šešėlių žaisme. Šis žaismas – tik aliuzija į tikrovę, sąmoningas slydimas realybės nuošalėn, siekis išvesti stebėtoją iš buvimo čia ir dabar ir atverti jam kitas dvasines ir estetines plotmes.

Atitinkamai parodoje veikia ir atskirų kūrinių pavadinimai – o jie, vertinant abstrakčią kūrybą, neretai tampa labai svarbūs, galintys nurodyti žiūrovui interpretacijos būdą, suvokimo kelią. Taigi, pavadinimuose taip pat susiduriame su tyliu transcendentiniu kuždesiu, kuriame nėra nieko apčiuopiamo, tik numanomi, nujaučiami reiškiniai ir objektai... Pavyzdžiui, kompozicijoje „Tylus laukimas V“ nurodyta neapibrėžta būseną regima kaip vaiskus mėlis ir jo kontrastai su tamsiausiais drobės plotais, geltonais ir oranžiniais potėpiais. Tikrovės pavidalus čia gaubia rūkas, tampantis neverbalizuojama paslaptingo veiksmo erdve. Jis ne tik paskandina antrąjį paveikslą planą, bet praryja ir vaizdinius, esančius arčiausiai stebėtojo. Šiame mirazo, ūkanos, prieblandos erdvėlaikyje tolydžio pajuntame paradoksaliai stiprias tapybines ir emocines iškrovas.

Pirmas suomių menininko parodos įspūdis – jog tai itin „intravertiška“, sunkiai pasiduodanti interpretacijai kūryba, yra kiek klaidinantis, nes daugelis Ismo Olavi Hyvärineno kompozicijų netiesiogiai kvestionuoja žiūrovo žvilgsnio svarbą, kalba apie kūrinio ir stebėtojo ryšio fenomeną. Tokie kūriniai kaip „Į peizažą“ sugestijuoja žiūrovo „įkėlimą“ į transcendentinę paveikslo erdvę ir žiūrėjimo akto svarbą apskritai. Šį sąryšį tiksliausia apibūdinti kaip savotišką subjekto efektą: į paveikslą nukreiptas žiūrinčiojo

žvilgsnis tampa ne vien natūraliu mūsų kūno ar mąstymo tęsiniu; stipriai apibendrinti paveikslų motyvai tarsi išlaisvina žvilgsnį iš kūno, leidžia jam skliti ne tik vaizdų, objektų siluetais, formomis, bet ir už jų slypinčiais gilesniais vaizdinių kodais, prasmėmis. Beje, tokiame patyrimui atsiveria toli gražu ne kiekvienas abstrakčiosios dailės kūrinys... Neretai toks menas lieka nebylus, uždaras, atsiribojęs ir nuo žiūrovo juslių, ir nuo intelekto. Galimybė užmegzti ryšį byloja stiprų emocinį ir intelektualinį menininko pasaulėvaizdžio pradą, gebėjimą iš esmės nieko nevaizduojant perteikti subtilias patirtis ir būsenas.

Savo drobėmis I. O. Hyvärinenas tarsi kviečia patirti tai, kas nepatiriama. Tai uždavinys, kuris šimtmečiais jaudino ir tebejudina ištisas menininkų kartas -- pradėdant transcendentiniais religinės viduramžių dailės vaizdiniais, ir baigiant šiuolaikine – konceptualia ar efemeriška bedaikte daile. Jis kviečia liesti akimis tai, kas yra įtapyta (tarsi užkonservuota) paveiksle, liesti neatpažintus regimuosius... Nors parodos ekspozicijos ir muziejaus erdvės sąryšis yra atsitiktinis, tarp jų užsimezga keistas ir intriguojantis dialogas. Efemeriški, plika akimi nematomi šiuolaikiniai ryšio tinklai ima panėšėti į neatpažintus suomių menininko tapybos objektus. Tačiau jei pirmiesiems perprasti tereikia mechaniškų įgūdžių, apibendrinta paveikslų tikrovė pasiduoda tik jautriam žvilgsniui ir išlavintam protui. Tai vertybės, kurias šiandien sparčiai niveliuoja ne kas kita, o kaip tik parodos fonu tapusios ryšio priemonės...

Skaitytojų vertinimai

91061' **latentic** 2012-05-21 14:12

pagal šiuos du paveikslius, viskas pasirodė gana tikroviška, nors ir efemeriška. pirmajame, mano pamatymas toks — lyg ranka pridengta koja, kuri be pėdos ar ir visiškai be kūno, greičiau. šviestuvo — grybo — formos augalas su galvute, viršuje panašus, į galbūt vokišką šalmą. viskas apšviesta lydančios, naikinančios šviesos plyksnio. be abejo, interpretacijos galimos įvairios.

Parašykite savo nuomonę

Įrašykite skaičių: *Trys šimtai dešimt*

Vardas arba parašas:

- Renginių programa. Poezijos pavasaris 2012 1

VAIZDAS PRO „VARTUS“

- JOLANTA MARCIŠAUSKYTĖ-JURASIENĖ. Ieškant „Geležinio Džono“ 3

LITERATŪRA KITAIP

- AURIKA ir ALGIRDAS SELENIAI. Portalas 6

DE PROFUNDIS

Iš pokalbių redakcijoje:

„Ar išsitiesi, ar neišsitiesi – vis tiek tas pats“

- HERKUS KUNČIUS. Pjesės 6

Skaitytojų susidusi

- Šimtas devintoji savaitė 757

El. pašto adresas: @ Straipsnio vertinimas: